

foto: S. Uhan

Geografska širina

e-novičnik Oddelka za geografijo FF UL

februar 2020

ISSN: 2630-1660

Dogodki

Karierni dan na Oddelku za geografijo!

V **sredo, 25. marca 2020 od 9.30** dalje, bomo na Oddelku za geografijo organizirali **karierni dan**. Namenjen je študentom 3. letnika 1. stopnje in študentom obeh letnikov 2. stopnje. Z zaposlenimi geografi se bomo pogovarjali, **kako napisati učinkovit CV**.

Skupščina Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani

V **četrtek, 27. februarja 2020**, ob 16.00, bo na Oddelku za geografijo potekala **skupščina Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani**. Vabljeni!

Novice

Novi pristopniki gostovali v Sloveniji - mednarodni NEWBIE dogodek

Med 3. in 6. februarjem 2020 je Oddelka za geografijo Filozofske fakultete organiziral štiridnevni mednarodni dogodek, na katerem se je zbralo preko 100 udeležencev iz 21 evropskih držav: mladi kmetje, novinci v kmetijstvu, raziskovalci, kmetijski svetovalci, deležniki z lokalne, regionalne, državne ravni, predstavniki Evropske komisije. Večdnevno druženje in aktivnosti so bili namenjeni spoznavanju različnih načinov spodbujanja inovativnosti in konkurenčnosti evropskega kmetijstva in podeželja.

Prvi dan je na Filozofski fakulteti potekalo srečanje NEWBIE projekt-nih partnerjev iz devetih evropskih držav. Ti zastopajo raznolike, a nekatere ključne ustanove na podeželju (irska kmetijska svetovalna služba TEAGASC, nemška Zveza podeželske mladine, francoski podeželski inkubator Reneta, podjetniški

inkubator Goce Delčev iz Bolgarije) ter raziskovalne ustanove (univerze – Wageningen, Evora, Leuven, Soest, Ljubljana; inštituti - Aberdeen). Problematiko novih pristopnikov v kmetijstvu in na podeželju, ki prinašajo sektorju nov zagon, na podeželju pa ohranjajo delovna mesta in demografsko vitalnost, posamezne evropske države naslavljajo na različne načine. V okviru projekta skušamo prepoznati razvojno naravnane prakse, delovanje podpornega okolja za novince v kmetijstvu ter omogočiti prenos izkušenj in znanj med državami partnericami.

Osrednji dogodek je predstavljala številčno najbolj obiskana interaktivna konferenca (New Entrants in Farming: Environments for Dialogue), ko smo na Biotehniški fakulteti UL s predavanji in delavnicami omogočili spoznavanje, povezovanje, prenos znanj in izkušenj med kmeti, novimi pristopniki in njihovim podpornim okoljem. Pozitiven odziv predvsem mladih kmetov, pa tudi predstavnikov politik in odločevalcev kaže na nujno pomladitev (tudi idejno) kmetijstva na ravni celotne Evrope. Naš projekt NEWBIE želi prepoznati in nagraditi prav inovativne kmetijske prakse, zato ves čas

Na interaktivni konferenci so se zbrali mladi kmetje (večinoma predstavniki evropskega združenja CEJA), novinci v kmetijstvu, raziskovalci, kmetijski svetovalci in predstavniki lokalne, regionalne in evropske ravni (foto: S. Uhan).

Domen Virant, kmetija Pr' Ropet, Volčji Potok

Domen je od starih staršev leta 2015 prevzel opuščeno kmetijo in povsem na novo pričel s kmetovanjem. Ni izbral najlažje poti, ampak je ambiciozno pričel razvijati številne usmeritve – od proste in talne reje kokoši nesnic, do pridelave jagod in drugega jagodičevja, zelenjave in kozjega mleka. V le nekaj letih je vzpostavil tržno kmetijo. Dodatno je razvijal različne dopolnilne dejavnosti na kmetiji (predelava sadja in zelenjave, izobraževanje na kmetiji idr.). Čeprav je mlad in se vseskozi še uči, izvaja tudi mentorske programe za kmete ali nove pristopnike, ki se želijo ukvarjati z rejo koz molznic ali jagodičevjem. Sodeluje v projektu »Odprta vrata kmetij«, preko katerega izvaja različne izobraževalne programe prilagojene ciljnim skupinam. V kmetijstvu vidi prihodnost ne le zase, ampak tudi za svojo bodočo družino.

Komisija je ob izboru letošnjega nagrajenca zapisala:

»Je vsestranski, poln energije, kar je predpogoj za dolgoročen uspeh. Njegov optimizem in pozitiven pristop pa vsekakor lahko spodbudijo še kakšnega mladega prevzemnika, da se loti tovrstnega vzpostavljanja kmetijske dejavnosti.«

»Kmetijo je kandidat zgradil na novo. Odločil se je za razvoj zelo različnih usmeritev, kjer je izhajal iz razpoložljivih virov. Zaveda se, da mora razvijati vse ravni gospodarjenja, tako pridelavo, kot tudi predelavo in trženje kmetijskih proizvodov. Prav tako je zanj zelo pomemben tudi socialen vidik nadaljnjega kmetovanja - zaposlenost, vključevanje v širše družbeno in lokalno življenje.«

trajanja projekta v državah partnericah letno podeljujemo nagrade NEWBIE. Tako smo povabili in predstavili tudi nekatere tuje nagrajence (Nemčija in Škotska), hkrati pa smo Domnu Virantu podelili nagrado NEWBIE za leto 2019 v Sloveniji.

Slovenski NEWBIE nagrajenec 2019 Domen Virant, v družbi slovenske nagrajenke iz leta 2018 ter nagrajencev s Škotske in Nemčije (foto: T. Avermaete).

Obiskovalcem dogodka smo želeli približati slovenske zgodbe novih pristopnikov, zato smo tretji dan, na dveh ločenih ekskurzijah, obiskali kmetije na Dolenjskem in Notranjskem. Na teren smo povabili tudi regijske kmetijske svetovalce, ki so našim tujim gostom, skupaj s kmeti, predstavili slovenske izkušnje in prakse. Na odnos do kmetijstva in podeželja pa lahko vplivamo tudi z izobraževanjem, zato smo jim predstavili inovativni način dela z osnovnošolci preko kmetijskih krožkov (na OŠ Rudolfa Ukoviča v Podgradu poteka pod mentorstvom Tamare

Urbančič) in s prakso močno povezanim izobraževalnim programom Centra biotehnike in turizma, Grm – Novo mesto. Seznanili smo jih tudi z delom centra za prostovoljstvo (Park Istra, Kastelec), ki ima pomembno vlogo pri podpori lokalnemu prebivalstvu. Štiridnevni dogodek smo zaključili z znanstvenim simpozijem.

Terenski obisk zelenjadarske kmetije na Dolenjskem, ki jo vodi inovativna nova pristopnica (foto: S. Uhan).

Udeleženci so bili navdušeni nad delom kmetijskega krožka na OŠ Rudolfa Ukoviča v Podgradu (foto: I. Potočnik Slavič).

O aktivnostih projekta NEWBIE v Sloveniji v letu 2019 si lahko preberete v e-novičniku na povezavi: http://geo.ff.uni-lj.si/raziskovanje/raziskovalni_projekti/newbie.

Irma Potočnik Slavič, Barbara Lampič, Sara Uhan

Okrepitev raziskovalnega inštrumentarija na Oddelku za geografijo
Konec lanskega leta smo na Oddelku za geografijo dobili sedem samodejnih meteoroloških postaj znamke Hobo. Pridobitev je posledica uspešnega kandidiranja na razpisu za raziskovalno opremo, ki ga je izvedla Filozofska fakulteta. Gre za zelo pomembno pridobitev, ki nam bo omogočila poglobljene raziskave lokalnega podnebja, kot tudi pripravo topoklimatskih kart posameznih območij.

Na Oddelku za geografijo smo podnebne razmere na lokalni ravni raziskovali že doslej, večinoma je šlo za meritve temperature ali padavin, termalni pas smo proučevali s kartiranjem nasadov toploljubnih rastlin, zanimal pa nas je tudi odnos prebivalcev do tematik, povezanih z vremenom itd.

Meteorološke postaje nameravamo uporabiti pri preučevanju lokalnega podnebja Kozjanskega, prav tako pa bomo v letošnjem letu začeli z raziskavami toplotnega otoka Ljubljane, kjer bomo predvidoma na dveh lokacijah začeli s stalnimi merit-

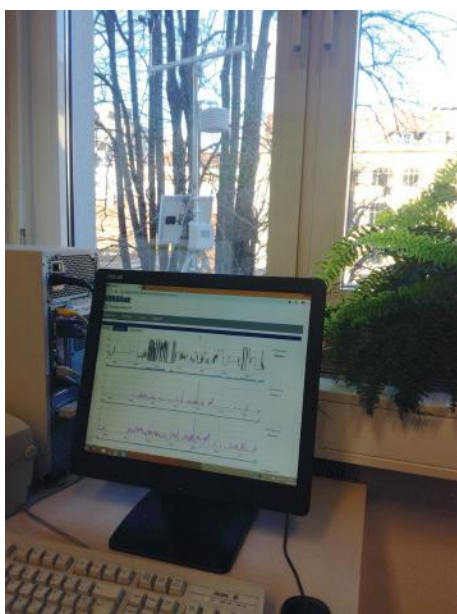
vami, ki bodo podpora že obstoječim meteorološkim postajam v MOL.

Postaja trenutno poskusno deluje na severnem balkonu Filozofske fakultete in je vidna iz oddelčne knjižnice (foto: L. Rebernik).

Trenutno pa poskusno deluje postaja na severnem balkonu Filozofske fakultete, podatke pa je mogoče videti na povezavi <https://www.hobolink.com/p/bd5336023623f95683fd7541d5ad127>

Matej Ogrin

Podatki, ki jih zbiramo s pomočjo postaje, so dostopni prek spletne strani (foto: L. Rebernik).

Dobro se poplača z dobrim

Z veseljem sporočamo, da smo v sklopu prostovoljnega prispevka na Srečanju generacij (20. 9. 2019), ob finančni podpori glavnega organizatorja (Oddelek za geografijo FF) ter ob tehnični pomoči Društva učiteljev geografije Slovenije 12. decembra 2019 donirali 1000,00 € Centru IRIS (Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje slepe in slabovidne mladine, Langusova 8, Ljubljana). Vsem se iskreno zahvaljujemo, ker ste donirali za nakup učnih pripomočkov, ki jih bodo učitelji/ce uporabljali pri poučevanju geografije. Istega dne pa je IRIS doniral Oddelku za geografijo FF interaktivno tablo z veliko dodatnimi interaktivnimi pripomočki (tablice in glasovalni sistemi), s pomočjo katerih bo izobraževanje bodočih učiteljev geografije na našem Oddelku za geografijo FF UL še bolj interaktivno in bo omogočalo razvijanje interaktivnih kompetenc med našimi študenti. Centru IRIS se za donacijo iskreno zahvaljujemo.

Irma Potočnik Slavič in Mojca Ilc Klun

Prenovljeni GIKL odpira vrata

Med zimskim izpitnim obdobjem je bil izveden večji del prenove Geografskega informacijskega in kartografskega laboratorija – GIKL-a, ki je na voljo ob začetku poletnega semestra. V celoti je zamenjana vsa računalniška oprema, dodan je računalniško opremljen kateder za učitelja, projekcijsko platno in LCD projektor pa zamenjana z velikima LCD zaslono-ma.

Novi študentski pogled (foto: M. Krevs).

Proces dogovarjanja o izvedbi prenove z vodstvom fakultete, ki so ga v letu 2019 podprli študenti vseh letnikov študija geografije, je trajal od lanskega poletja, prošnje študentov v prednovoletnih anketah in anketah pri metodoloških predmetih pa so se nabirale vrsto let. Prenovo torej sofinancirata fakulteta in oddelek, odslej pa bodo souporabniki GIKL-a tudi drugi oddelki – to je bila cena fakultetnega sofinanciranja. Uveden bo urnik uporabe, ki bo v zimskem semestru za dejavnosti našega oddelka (vključno s samostojnim projekt-nim delom študentov) namenil 4 dni, 1 dan pa za ostale oddelke; v poletnem semestru bosta za potrebe našega oddelka namenjena 2 dneva, trije pa za ostale oddelke. Prenovljena pravila uporabe GIKL-a, ki izven neposrednih pedagoških dejavnosti ostaja prosto dostopen, bodo kmalu visela na oglasni deski pri vratih.

Novi učiteljev pogled (foto: M. Krevs).

Za osvežitev spomina: GIKL je bil ustanovljen leta 1998 zaradi želje oddelka, da študentom geografije omogočimo pridobivanje sodobnih geoinformacijskih in kartografskih znanj in veščin – kar v fakultetnih učilnicah ni bilo mogoče: 1) zaradi skromne zmogljivosti računalniške opreme in (takratnih) omejitev licenčnih programov, 2) zasedenost fakultetnih učilnic ni omogočala širitve tovrstnih vsebin v geografskem študijskem programu in 3) še manj omogočala študentom izvajanje samostojnega projektnege geoinformacijskega dela izven časa predavanj in vaj. Fakulteta je oddelčne napore podprla predvsem na naslednje fakultetno računalniško omrežje,

pomočjo pri vzdrževanju opreme (vključno z LCD projektorjem), vsakoletno namestitvev programske opreme, v zadnjih nekaj letih tudi z občasnim kritjem stroškov za obnavljanje licenc za nekatere računalniške programe. Financiranje strojne in dela programske opreme ter njuno nadgrajevanje pa je ostalo na ramenih oddelka, ki je sredstva za ta namen črpal pretežno iz raziskovalnih projektov, zelo redkih razpisov za financiranje pedagoške ali raziskovalne računalniške opreme (kakršnih ni več) in šolnin izrednega študija.

Vsi trije viri so v zadnjem desetletju usahnili ali se drastično skrčili – kar

so neposredni uporabniki GIKL-a konkretno občutili - in o tem tudi sporočali.

Sedanje vodstvo fakultete je sicer lani povečalo oddelčna sredstva, ki jih lahko namenimo tudi za računalniško opremo – a žal ne zadoščajo za doseganje in ohranjanje zelene ravni opremljenosti GIKL-a. Dogovor med fakulteto in oddelkom o delitvi stroškov prenove in vzdrževanja GIKL-a za naslednja tri leta odpravlja glavne težave z dotrajano opremo in ohranja osrednjo prednost pred drugimi računalniškimi učilnicami – prost dostop za samostojno študentsko delo.

Želimo si, da bi tudi prihodnja vod-

stva fakultete podprla sofinanciranje in souporabo GIKL-a na tak način in bi to ostala trajna rešitev.

S tem se prenova še ni zaključila. V teku je vzpostavitev sodobnejše in varnejše podpore shranjevanju večjih zbirk podatkov, tudi rezultatov študentskih projektov. V naslednjem koraku pa bi si želeli urediti še vhod v kabinet kartografinj – vstop naj bi bil s hodnika in ne skozi GIKL.

Za potrpežljivo in konstruktivno dogovarjanje gre posebna zahvala vodstvom fakultete in oddelka, za učinkovito pripravo in izvedbo prenove pa predvsem Tini, Leji in Nejcu.

Marko Krevs

Poročila

Terenske vaje v Temeniški dolini

V okviru usmeritvenega modula Regionalno planiranje in urbano-ruralne študije smo se študentje 1. letnika magistrskega študija pod vodstvom profesorjev (Irme Potočnik Slavič, Simona Kušarja, Dejana Rebernika, asistenta Nejca Bobovnika) in projektne sodelavke Sare Uhan, 15. in 29. 11. 2019, odpravili na terenske vaje v občino Trebnje. Oddelek za geografijo skupaj z občino Trebnje sodeluje pri pripravi strokovnih podlag za prijavo na evropski projekt LIFE, v okviru katerega želijo revitalizirati reko Temenico in njen obrečni prostor.

V preteklosti je bilo od Temenici veliko delujočih mlinov (prikazani je v naselju Grm; foto: I. Potočnik Slavič).

Do Trebnjega smo se odpravili z vlakom in tako smo lahko že med vožnjo opazovali reko Temenico, ki teče ob dolenjski železniški progi. Naš prvi terenski dan smo pričeli z obiskom na občini, kjer so nas

pričakali s slovenskim tradicionalnim zajtrkom (nad katerim sta bila navdušena tudi Erasmus študenta, ki sta se udeležila terenskih vaj) ter nam predstavili nekaj osnovnih značilnosti občine ter prostorske načrte in vizijo za nadaljnji razvoj. V nadaljevanju smo obiskali tudi trgovino "Dobrote Dolenjske", ki deluje pod okriljem Zavoda za trajnostni razvoj Temeniške in Mirnske doline, kjer pod skupno blagovno znamko prodajajo številne lokalno pridelane izdelke, kot socialni zavod pa zaposlujejo tudi posameznike iz težje zaposljivih skupin.

Reka Temenica je v Gorenjih Ponikvah ujeta med avtocestni priključek, lokalno cesto in železnico (foto: I. Potočnik Slavič).

V trgovini so nas prijazno sprejeli z domačimi piškoti in bezgovim čajem ter nam predstavili svojo ponudbo raznovrstnih in inovativnih izdelkov visoke kakovosti s sledljivim poreklom. Temu je sledil še krajši ogled Trebnjega, kjer smo se pod vodstvom Sare Uhan sprehodili mimo glavnih znamenitosti pa tudi degradiranega območja ob železniški postaji, kjer naj bi občina uredila kulturni center. V sklopu drugega terenskega dne, štirinajst dni kasneje, pa smo se sprehodili še čez industrijsko in obrtno

cono, kjer smo se lahko prepričali, da je dogajanje na gospodarskem področju v občini Trebnje res zelo dinamično. Prav tako smo si ogledali še različne tipe stanovanjskih območij, osnovno šolo z vrtcem, dom za starejše občane in skupne zelene površine.

Domačini so se na poplave reke Temenice prilagodili z nasipi (foto: I. Potočnik Slavič).

V okviru terenskega dela smo bili razporejeni v tri skupine, ki so se ukvarjale z različno tematiko (anketiranje prebivalstva, kartiranje obrečnega prostora Temenice, preučevanje stanovanjskih območij, obrtne cone in središčnih dejavnosti). V skupini pri predmetu Razvojna neskladja na podeželju smo z anketiranjem želeli bolje spoznati, kakšen odnos do reke Temenice in njenega obrečnega prostora imajo lokalni prebivalci. Del anket je bil opravljen že v okviru terenskega dela v maju 2019, tokrat pa smo se anketiranja lotili v

naseljih Štefan, Dolenji Podboršt pri Trebnjem, Dolenja Nemška vas, Gorenje Ponikve in Dolenje Ponikve. Zanimalo nas je, kako so prebivalci zadovoljni s sedanjo ureditvijo obrečnega prostora, katere so glavne problematike, ki jih povezujejo z reko in kakšne so njihove vizije za prihodnost oziroma kakšno ureditev reke in obrečnega prostora bi si želeli. Prav tako nas je zanimalo, ali bi se bili prebivalci pripravljeni udeležiti delavnice na temo urejanja okolice reke Temenice. Naše delo se z zaključkom terenskih vaj še ni končalo, saj sedaj sledi še analiza pridobljenih rezultatov, ki bodo občini v pomoč pri načrtovanju ureditve okolice Temenice, saj je za samo uspešnost projekta pomembno, da se pri ureditvi obrečnega prostora upoštevajo tudi predlogi lokalne skupnosti.

Eva Herman in Lea Kimovec

Udeleženci terenskih vaj v novonas-tajajočem delu Industrijske cone Trebnje (foto: I. Potočnik Slavič).

Informativni dnevi na Oddelku za geografijo, 14. in 15. februar 2020

V času informativnih dni (letos petek 14. in sobota 15. februar) je svoja vrata široko odprl tudi Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Udeleženci so uvodoma v desetih točkah na kratko spoznali osnovne značilnosti študija geografije, nato pa so lahko izbrali dve od štirih ponujenih delavnic, ki so nudile podrobnejši vpogled v študij geografije: terensko delo, kartografijo in geografske informacijske sisteme, dvopredmetni pedagoški študij ter laboratorijsko delo pri fizični geografiji. Do ustrezne predavalnice oziroma laboratorija so jim pomagali študenti. Predstavila se je tudi knjižnica Oddelka za geografijo. Program pa so sklenili študenti geografije s pred-

stavitvijo tutorstva, Društva mladih geografov Slovenije, Študentskega sveta FF in Študentske organizacije FF, odgovarjali pa so tudi na številna vprašanja o načinu študija, obveznostih, izpitih in usklajevanju dveh smeri študija.

V prenovljenem GIKL-u (glej novico Prenovljeni GIKL odpira vrata) sta bila predstavljena pomen in vloga IKT (informacijsko komunikacijske tehnologije) v geografiji. Boštjan Rogelj in Nejc Bobovnik sta predstavila, kako se IKT vsebine vključujejo v študij in kakšna znanja s tem pridobijo študenti. Na koncu sta pokazala še nekaj zanimivejših nalog in projektov, s katerimi se študenti srečajo pri različnih predmetih ter pomen pridobljenih znanj ob iskanju zaposlitve.

Dijakom je bil na voljo tudi obisk fizičnogeografskega laboratorija. Predstavitev so pripravili Simona Lukič ter Tajan Trobec, ki je prikazal primer hidrogeografske analize, in Blaž Repe, ki se je osredotočil na pedogeografsko analizo. V prvem primeru so bile predstavljene razlike v vsebnosti nitratov in nasičenostjo s kisikom vzorca iz Gradašnice in pitne vode iz vodovodnega omrežja. V sklopu druge analize so dijaki spoznali dve metodi ugotavljanja količine kalcijevega karbonata v vzorcu prsti (kvalitativno in kvantitativno). V obeh primerih sta predavatelja predstavila pripomočke, reagente in naprave ter razložila pomen in uporabnost same analize, skupaj s komentarjem ugotovljenih rezultatov.

Velik interes je bil tudi za dvopredmetni študijski program geografije. Za popestritev organizacijske in vsebinske sheme dvopredmetnega študija sta poskrbela Vid Tilia, kot predstavnik prvega letnika druge stopnje, in Teja Volčanjk, kot predstavnica drugega letnika druge stopnje, ki sta dijakom iz prve roke predstavila dvopredmetni študij, z njimi delila svoje poglede in izkušnje kot dvopredmetna študenta. Ob koncu je Mojca Ilc Klun dijakinjam in dijakom prikazala možnosti zaposlitve s pridobljenim nazivom magister/magistrica profesor/profesorica geografije.

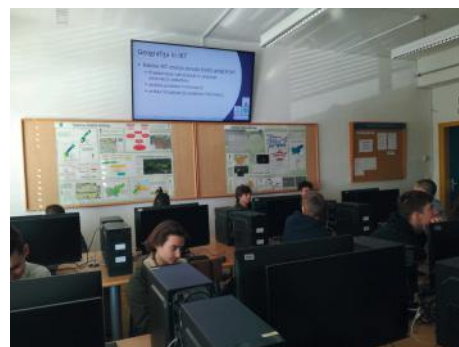
Vlogo terenskega dela pri študiju geografije in v geografiji na splošno ter temeljne informacije in izkušnje iz geografskega terenskega dela sta predstavila Matej Ogrin in Simon Kušar. Dijaki so si na koncu predstavitve iz knjižnice ogledali mobilno merilno meteorološko postajo. Lucija Miklič Cvek je ob tem na kratko predstavila tudi knjižnico: da je dobro založena z geografsko literaturo in da zaradi tega kot študentje ne bodo imeli težav, ko bodo iskali gradivo za pisne izdelke, za pripravo na izpit ali za izdelavo diplomskega oziroma magistrskega dela. Knjižničarke so pripravile tudi manjšo razstavo literature o meteorologiji, da so se udeleženci lahko prepričali, da je za vsako področje na voljo pester izbor literature.

Interes za študij geografije je pokazalo več kot 160 dijakinj in dijakov, pretežno iz Osrednjeslovenske, Gorenjske in Savinjske regije. Približno tretjina udeležencev so bili dijaki 3. letnikov. Prav tako tretjina še ni odločena, kaj in kam bo šla študirat. K njihovi odločitvi pa bodo pomagali tudi na enem (spletnem) mestu zbrani podatki o obeh prvostopenjskih študijskih programih geografije, drugo promocijsko gradivo in povezave do spletnih strani Oddelka in Oddelčnega Facebooka. Na slednjem se postopoma objavljajo izjave že zaposlenih geografov o vlogi geografije pri njihovem delu, hkrati pa le-te prikazujejo resnično številne priložnosti in možnosti za zaposlitev z geografsko diplomom.

Simon Kušar, Nejc Bobovnik, Mojca Ilc Klun, Lucija Miklič Cvek, Blaž Repe, Boštjan Rogelj

Prek zgornje QR kode so dostopne informacije za informativni dan (foto: T. Šabec).

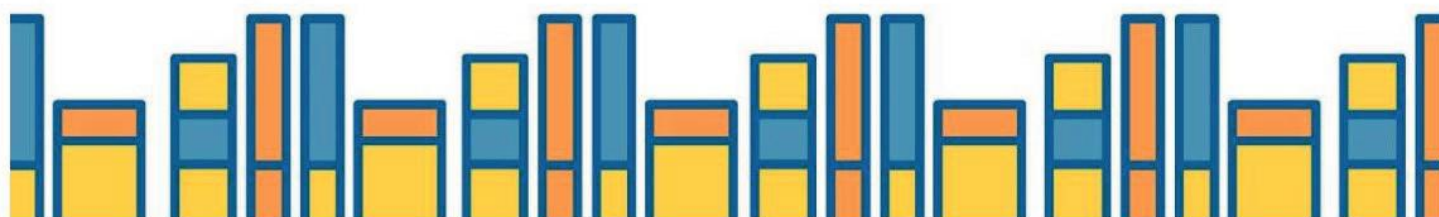

Fotografije so prispevale: S. Uhan., L. Rebernik in T. Šabec.

Obvestila

INVENTURA OHK 2020

ODPRTOST KNJIŽNIC V ČASU INVENTURE

V marcu in aprilu 2020 bo v knjižnicah OHK FF potekala inventura.

Knjižnice bodo zaprte po razporedu, ki je objavljen na spletni strani OHK (<http://www.ff.uni-lj.si/OHK/OHK>).

Knjižnica Oddelka za geografijo bo zaprta od 2. 3. 2020 do 26. 3. 2020.

Gradiva si ne bo mogoče izposojati in rezervirati, tudi po telefonu in e-pošti ne bomo dosegljivi. Gradivo, vrnjeno v knjižni nabiralnik, bo razdolženo po zaključeni inventuri v posamezni knjižnici. V času inventure zamudnin ne bomo zaračunavali. Priporočamo, da si pravočasno priskrbite gradivo, ki ga potrebujete.